

Hetekasta hiireen

Helsingiläinen kaupunginvaltuutettu, diplomi-insinööri Terttu Raveala esiintyi 60- ja 70-luvuilla usein julkisuudessa käsiteltäessä Itämeren tilaa. Jo silloin tiedettiin, että meremme kohtalo ratkaistaan Suomenlahden pohjukassa Leningradissa. Suomalaiset hyssyttelivät. Ei uskallettu sanoa, mitä tiedettiin.

Terttu Raveala kertoi kuitenkin teeveen keskusteluohjelmassa totuuden. Hän töksäytti, että Leningradin jätevesien puhdistuslaitos pystyy siivilöimään saasteet suurin piirtein hetekasta hiireen. Kaikki muu vähänkin pienempi valuu puhdistamattomana Suomenlahteen.

Lausunnosta virisi skandaali. Eihän Suomen valtakunnallinen tiedotusväline, jota seurattiin tarkasti myös Eestin sosialistisessa neuvostotasavallassa, voinut lähettää tällaista ohjelmaa. Totta kumminkin.

Itämeremme voi huonommin ja huonommin. Sinilevälautat lillivät rannoilla. Uiminen Helsingistä itään arveluttaa. Me suomalaisetkaan emme saa puhtaita papereita. Maatalouden lannoitteet ja ravinteet tulvivat Suomenlahteen. Sama pätee muihin ranta-alueisiin. Ruotsiinkin.

Leningradissa alettiin jo vuonna 1987 rakentaa uutta puhdistamo. Rahat loppuivat tyystin vuonna 1995. Puolivalmiit betonialtaat ja muut rakenteet jäivät sammaloitumaan. Rahaa tarvittiin muualle, kuten Leningradin tulvapadon rakentamiseen. Senkin padon ympäristövaikutukset ovat vielä kirjoittamaton luku.

Viikolla vihittiin vihdoon Pietarin lounainen jätevesien puhdistamo. Putin, Persson ja pressamme hymyilivät kilpaa auringon kanssa. Paineltiin nappuloita ja pidettiin puheita. Tuntuu jotenkin härskiltä, että suurvallan johtaja muikeilee tällaisessa pienten naapurimaiden järjestämässä hyväntekeväisyystilaisuudessa.

Suomi antoi puhdistamon rakentamiseen kymmenen miljoonaa euroa, Ruotsi ja muu EU vielä enemmän. Näin puhdistamo saatiin lopulta valmiiksi. Nyt Suomenlahti alkaa voida paremmin. Totuus on kuitenkin toinen.

Reipas kolmannes Pietarin jätevesistä lasketaan vielä sellaisenaan Nevaan tai Suomenlahteen. Siis kolmannes lähes viisi miljoonaisen kaupungin jätteistä. On siinä paskaa.

Samanlainen meno pätee monissa muissakin Itä-Euroopan maissa. Vaikka tuntuu hullulta antaa rahaa naapureiden rempalleen jääneiden asioiden hoitoon, on touhussa ikävä kyllä järkeäkin. Euroopassa suurin ja nopein parannus ympäristöön saadaan, kun investoidaan entisen itäblokin maihin.

Pienien maiden kohdalla avustamisen jopa ymmärtää, koska niillä ei ole omia varoja. Mutta milloin öljyrahoissa kylpevä suurvaltanaapurimme pystyy huolehtimaan omista jätteistään. Tai paremminkin, milloin se haluaa.

pajen